

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.340/2018/4. szám

A Debreceni Ítéltábla a dr. Lantos Bálint Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt felperes neve (cím) felperesnek - a dr. Stanka Gergely ügyvéd és dr. Bárdossy Júlia alkalmazott ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Burai-Kovács, Perlaki, Stanka, Szikla és Társai Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I.rendű alperes neve (cím) I. rendű, valamint a jogi képviselővel nem rendelkező II.rendű alperes neve II. rendű (cím), III.rendű alperes neve III. rendű (cím) alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 15.P.20.144/2018/9. sorszámu ítélete ellen a felperes által 10. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla a felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét elutasítja.

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 2 700 (kettőezer-hétszáz) forint áfát is tartalmazó 12 700 (tizenkettőezer-hétszáz) forint fellebbezési eljárási költséget.

A le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A perben nem álló **T. A., Sz. R.**, valamint III.rendű alperes és **Sz. J.**, mint adósok, valamint az I. rendű alperes, mint kölcsönadó 2004. november 11. napján devizaalapú kölcsönszerződést kötöttek, mely alapján az I. rendű alperes 86 900 svájci frank összegben nyilvántartott, a folyósítás napján a hitelező által alkalmazott deviza vételi árfolyamon forintba számított és forintban folyósított, legfeljebb 13 800 000 forint összegű kölcsön nyújtását vállalta az adósok részére. Az adósok ezen összeg szerződés szerinti visszafizetését 240 hónap futamidő, évi 2,99 % induló ügyleti kamat, évi 2,5 % kezelési költség, havi 483 svájci frank törlesztőrészlet mellett vállalták. A szerződés az induló THM százalékos mértékét nem tartalmazta.

A szerződés II.1.2. pontja szerint a kölcsön összegének átszámítása forintba a hitelező által folyósítás napjára meghirdetett pénztári deviza vételi árfolyamon, míg a II.4.5. pont értelmében a törlesztőrészletek átszámítása forintba a hitelező által az esedékesség napján alkalmazott deviza eladási árfolyamon történt. A hitelező az adósokat a folyósított összegről a szerződés részét képező

visszaigazoló levélben értesítette, mely tartalmazta az esetlegesen módosuló törlesztőrészletek összegét is (II.1.4. pont).

A II.6. pontban rögzítették, hogy a hitelező mely esetekben jogosult a szerződést azonnali hatállyal felmondani.

A szerződés II.8.8. pontjában az adósok tudomásul vették, hogy a kölcsön felvételéből fakadó árfolyam-kockázatot teljes mértékben maguk viselik.

Az I. rendű alperes, valamint III. rendű alperes neve III. rendű alperes és **Sz. J.** ugyanezen a napon kötött jelzálogszerződéssel a fenti kölcsönszerződésből eredő követelések biztosítékaul az I. rendű alperes javára jelzálogjogot alapítottak a d-i ...21/2 helyrajzi szám alatti ingatlanon.

T. A., Sz. R., valamint a III. rendű alperes és **Sz. J.** ugyanezen a napon dr. **H. Á.** közjegyző által ellenjegyzett K.23222/Kj/291/2004. számon közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tettek, ebben a kölcsönszerződés valamennyi rendelkezését magukra nézve kötelezőnek ismerték el.

A szerződő felek, valamint a felperes és a II. rendű alperes 2008. november 26. napján a fenti kölcsönszerződést módosították, **T. A.** és **Sz. R.** adósokat a kötelemből elengedték, helyettük felperes és II. rendű alperes lépett adósként a kötelembé és vállalta a perbeli kölcsönszerződésből fakadó fizetési kötelezettségek teljesítését. A felperes, valamint a II. rendű alperes és **Sz. J.** 2008. november 26. napján dr. **P. Cs.** közjegyző által ellenjegyzett K.32024-0/2937/2008/70. számon közjegyzői okiratban ismételt tartozáselismerő nyilatkozatot tettek.

Sz. J. 2012. május 1. napján elhunyt, erre tekintettel a felperes, valamint az I. és a III. rendű alperes 2012. november 12. napján módosították a jelzálogszerződést, valamint ugyanezen a napon a felperes és az I-III. rendű alperesek módosították a felek közötti kölcsönszerződést is akként, hogy a szerződésből fakadó fizetési kötelezettség a továbbiakban a felperest, illetve a II-III. rendű alpereseket terheli. A felperes, valamint a II-III. rendű alperesek ugyanezen a napon dr. **B. J.** közjegyző által ellenjegyzett 32013/Ü/1292/2012. számú közjegyzői okiratban tartozáselismerő nyilatkozatot tettek.

A felperes, valamint az I-III. rendű alperesek 2012. november 30. napján ismételt módosították a perbeli kölcsönszerződést, ennek értelmében 60 hónapon keresztül a törlesztőrészlet összegét az I. rendű alperes 180 forint/svájci frank árfolyamon számolta el, az esedékesség napján alkalmazott deviza középárfolyam és a 180 forint/svájci frank árfolyam közötti különbözetet külön hitelszerződés alapján fenntartott hitelkeret terhére kötött forint alapú kölcsönszerződés alapján folyósított kölcsönösszegből fizették meg. Ezen szerződés módosítást követően is közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő nyilatkozatot tettek az adósok.

Az alperes a 2014. évi XL. törvény (elszámolási törvény) előírásainak megfelelő elszámolást elkészítette, a tisztességtelenül felszámított összeg 5 640 svájci frank, míg az adósok le nem járt tartozásának összege 12 265 172,5 forint volt. Az elszámolás felülvizsgált.

A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy a perbeli kölcsönszerződés általa megjelölt pontjai részben semmisek, részben tisztességtelenek és ebből következően érvénytelenek, ezért a perbeli kölcsönszerződés részlegesen érvénytelen. Jogkövetkezményként a szerződés határozathozatalig történő hatályossá nyilvánítását, valamint annak megállapítását kérte, hogy az adósok fennmaradó tartozásának összege 1 864 143 forint. Kérte továbbá a perbeli jelzálogszerződés érvénytelenségének megállapítását, valamint az ingatlan-nyilvántartást vezető

hatóság megkeresését a d-i ...21/2 helyrajzi számú ingatlanon fennálló I. rendű alperes javára bejegyzett jelzálogjog ingatlan-nyilvántartásból való törlése iránt.

Hivatkozott arra, hogy a kölcsönszerződés nem tartalmazza annak tárgyát, az éves százalékban kifejezett teljes hiteldíjmutatót, a hiteldíjmutató számítása során figyelembe nem vett egyéb esetleges költségek meghatározását, továbbá a szerződéssel kapcsolatos összes költséget sem, mivel a szerződésben a hitelezőt feljogosították a kamat egyoldalú megváltoztatására. Állította, hogy a szerződés nem tartalmazza a törlesztőrészletek összegét, a kamat mértéke nincs pontosan előírva, így a törlesztőrészlet összege sem lehet meghatározott. A szerződés nem tünteti fel a szerződés az árfolyamváltozás törlesztőrészletre gyakorolt hatását sem. Állította, hogy az árfolyamkockázat jellegéről való tájékoztatás tisztességtelen, mivel a tőketartozás mértékének lehetséges növekedésére nem figyelmeztették, ugyanakkor állították, hogy az árfolyamkockázat mértéke a Magyar Nemzeti Bank által alkalmazott garantált árfolyamsáv maximális mértékéig, azaz legfeljebb 15 %-ig terjedhet. Tisztességtelennek állította a szerződés hitelező általi felmondására vonatkozó rendelkezéseket. Állította, hogy a kölcsönszerződés érvénytelensége a jelzálogszerződés érvénytelenségét okozza. Mivel a kölcsönszerződés semmisségben szenved, így a kezelési költség sem illeti meg az I. rendű alperest.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében a felperes keresetének elutasítását kérte.

Hivatkozott arra, hogy a szerződés megkötésének időpontjában hatályban lévő jogszabályok alapján, ha a kölcsönszerződés részét képező általános szerződési feltétel bármely kikötése tisztességtelen is volt, az nem okozta annak semmisségét, csupán megtámadhatta azt a sérelmet szenvedett fél, a megtámadási határidő pedig eltelt. A perbeli kölcsönszerződés tartalmazza a felperes által hiányolt elemeket, amennyiben azokat nem tartalmazná, úgy a forintba történő átváltás és törvényi elszámolás elkészültét követően a szerződés visszaható hatállyal érvényessé vált. Amennyiben a szerződés a teljes hiteldíjmutató mértékét százalékban kifejezve nem tartalmazza, úgy a felperes tévedés, megtévesztés címén támadhatná meg a szerződést. A kölcsönszerződés megkötése során az árfolyamkockázat jellegéről a jogszabálynak megfelelően tájékoztatták a felperest.

A II-III. rendű alperesek nem tettek nyilatkozatot.

Az elsőfokú bíróság 15.P.20.570/2017/12. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította, kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 63 500 forint perköltséget. Megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illeték az állam terhén marad.

A felperes által előterjesztett fellebbezés nyomán a Debreceni Ítéltábla Pf.II.20.955/2017/4. számú végzésével az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, a pert **Sz. J.** IV. rendű alperessel szemben megszüntette, míg ezt meghaladóan az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította, továbbá megállapította, hogy a felperesnek és az I. rendű alperesnek a másodfokú eljárással kapcsolatosan személyenként 50 000 forint költsége merült föl.

A megismételt eljárásban az I. rendű alperes kimutatta, hogy a perbeli szerződéshez társuló teljes hiteldíj mutató kezdeti mértéke évi 6,3 százalék volt, amellyel kapcsolatosan a felperes, illetve II-III. rendű alperesek nem tettek nyilatkozatot.

Az elsőfokú bíróság ítéletében megállapította, hogy a kölcsönszerződés a teljes hiteldíj mutató százalékos mértéke feltüntetésének hiánya miatt érvénytelen, azt érvényessé nyilvánította akként, hogy a teljes hiteldíj mutató értéke évi 6,3 százalék. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította. Kötelezte a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az I. rendű alperesnek 63 500 forint perköltséget, megállapította, hogy a kereseti illeték az állam terhén marad.

Rögzítette, hogy a perbeli szerződés a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban Ptk.) 685. §-ának d) és e) pontja szerinti fogyasztói szerződés, annak tartalma és a részét képező üzletszabályzat a régi Ptk. 209/C. §-a alapján általános szerződési feltétel, a szerződés a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban jogegységi törvény) hatálya alá is tartozik.

A 3/2011. PK vélemény 2. pontjának útmutatása alapján rögzítette, hogy a 2004. május 1-je után, de még 2006. március 1-je előtt megkötött szerződések, így perbeli kölcsönszerződés tekintetében is a fogyasztói szerződésben alkalmazott, egyedileg meg nem tárgyalt, illetőleg általános szerződési feltételek tisztességtelenségének is semmisség a jogkövetkezménye.

A felek a szerződésben annak tárgyát meghatározták svájci frank összegben azzal, hogy az legfeljebb 13 800 000 forint összegű lesz. Az 1/2016. Polgári jogegységi határozat 1. pontja alapján a kölcsönszerződés a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdés a) pontjában írt követelményeknek megfelel akkor is, ha csak forintban tartalmazza a kölcsön összegét, de annak devizában kifejezett összege a szerződésben rögzített későbbi időpontban pontosan kiszámítható, a szerződésben ugyanakkor a kölcsön összege devizában is szerepel.

A szerződésben meghatározták a törlesztőrészlet nagyságát svájci frankban, valamint az esedékesség időpontjában irányadó forint ellenértékének meghatározási módját is. (II.4.5. pont). Az irányadó deviza átszámítási árfolyamot a jogalkotó utóbb rendezte, ezért az 1/2016. Polgári jogegységi határozat III.1.c) pontjára is figyelemmel a szerződés érvénytelensége már nem állapítható meg. A szerződés tartalmazza a futamidőt, valamint a törlesztőrészletek esedékességének időpontját, az ügyleti kamat és a kezelési költség százalékos mértékét is, mindezekre tekintettel a kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) és e) pontjában meghatározott érvénytelenségi okokban sem szenved.

Megállapította, hogy a perbeli szerződés nem tartalmazza a teljes hiteldíjmutató mértékét százalékos értékben kifejezve, ekként a szerződés nem felel meg a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjában írtaknak, ezért semmis.

A szerződés megkötésének időpontjában hatályos 41/1997. (III.5.) Kormányrendelet meghatározza a teljes díjmutató számításának módszerét, ahhoz kizárólag a hitel összegét, a törlesztőrészlet összegét és számát kell figyelembe venni, így a teljes hiteldíjmutató kiszámításához szükséges adatok a perbeli szerződésben rendelkezésre állnak. Az árfolyamváltozás mértékét, a szerződés megkötése után hozott jogegységi határozatok és jogszabályok által semmisnek nyilvánított költségeket nem kellett és nem is lehetett számításba venni.

Kifejtette, hogy a perbeli szerződés érvénytelenségének oka kiküszöbölhető, mivel a szerződésben feltüntetett adatok segítségével a teljes hiteldíj mutató a vonatkozó rendelet előírásai mentén kiszámítható, továbbá a szerződés az érvénytelen rész nélkül is teljesíthető, hiszen a teljes hiteldíj mutató feltüntetésének hiánya az adósok fizetési kötelezettségének mértékét és esedékességét nem befolyásolta. . Utalt arra is, hogy a szerződéskötés előtt fennállt helyzet visszaállítása az utólagos irreverzibilitás folytán nem volt lehetséges. A Ptk. 237. § (2) bekezdésére, valamint az 1/2010. (VI.28.) PK vélemény 6. pontjára utalva, figyelemmel a 6/2013. Polgári jogegységi határozat 4. és 5. pontjában foglaltakra is, a perbeli szerződést ezért érvényessé nyilvánította a megismételt eljárásban I. rendű alperes által részletesen kimunkált évi 6,3 százalék mértékű teljes hiteldíj mutatóval.

Kifejtette, hogy habár a szerződéskötés időpontjában még nem volt hatályban a Hpt. 203. §-ának (6) bekezdése, valamint (7) bekezdésének a) pontja, azonban a szerződéskötés során tanúsítandó együttműködési kötelezettségre tekintettel az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás tekintetében ugyanazon elvárások támaszthatóak a pénzintézettel szemben. Ekként a pénzintézet tájékoztatási kötelezettségnek ki kellett terjednie az árfolyamváltozás lehetőségére, és arra, hogy annak milyen hatása van a törlesztőrészekre, azonban a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki az árfolyamváltozás mértékére (6/2013. Polgári jogegységi határozat 3. pontja).

A perbeli szerződés II.8.8. pontjában az adósok tudomásul vették, hogy a kölcsön felvételéből fakadó árfolyamkockázatot teljes mértékben maguk viselik, nyilatkozatukat közokiratban is megerősítették. A 2/2014. Polgári jogegységi határozat 1. pontjára, és 6/2013. Polgári jogegységi határozat 3. pontjára utalással megállapította, hogy az árfolyamkockázat körében adott tájékoztatás az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára is világos és érthető volt, amely alapján az adósok alappal nem gondolhatták azt, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őket csak korlátozott mértékben terheli. A felperes nem terjesztett elő bizonyítási indítványt arra vonatkozóan, hogy az írásban kapott tájékoztatástól eltérő tartalmú tájékoztatást kaptak volna az árfolyamkockázat jellegéről a szerződéskötés során, ezért ezen körülményt nem találta bizonyítottnak és megállapította, hogy a kölcsönszerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése nem minősült tisztességtelennek, így érvénytelennek sem.

A Ptk. 525. § (1) bekezdés e) pontjára utalással megállapította, hogy a hitelezőt megillető azonnali hatályú felmondás lehetőségét jogszabály biztosítja. A Ptk. 209. § (6) bekezdése alapján nem minősülhet tisztességtelennek a szerződési feltétel, ha azt jogszabály előírásának megfelelően határozzák meg, ezért önmagában azon szerződési kikötés sem minősül tisztességtelennek, amely meghatározza a szerződésszegés azon eseteit, amelyek bekövetkezése esetén a hitelező felmondhatja a szerződést. Az adósok sem voltak elzárva attól, hogy a hitelező szerződésszegése esetén elálljanak a perbeli szerződéstől.

A EBH2012. G.4. döntés felhívásával kifejtette, hogy a kölcsönszerződésben a kezelési költség kikötése önmagában jogszabályba nem ütközik.

A perbeli kölcsönszerződés túlnyomó részt nem minősült érvénytelennek, illetőleg azt az elsőfokú bíróság érvényessé nyilvánította, így az azzal egyidejűleg kötött jelzálogszerződés sem minősül semmisnek.

A Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 81. §-ának (1) bekezdése alapján rendelkezett a perköltségről, figyelembe vette az ítéletábla által a fellebbezési eljárásban a felek javára megállapított költséget is.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával kérte annak megállapítását, hogy a perbeli kölcsönszerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a), b), c) és e) pontjába ütközés folytán érvénytelen, erre tekintettel a felperes és adóstársai 2016. október 25. napján fennálló fizetési kötelezettsége csupán 1 864 143 forint. Kérte továbbá a jelzálogszerződés érvénytelenségének megállapítását, és az illetékes földhivatal megkeresését a jelzálogjog ingatlan-nyilvántartásból való törlése iránt. Kérte az I. rendű alperes perköltség megfizetésére kötelezését. Fellebbezésében akként nyilatkozott, hogy az ítélet megváltoztatását az elsőfokú eljárásban már előadott jogi indokai alapján kéri.

A felperes indítványozta a tárgyalás felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17., C-483/16. továbbá C-118/17., C-38/17. és C-126/17. szám alatt folyamatban lévő eljárások befejezéséig.

Az I. rendű alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását, és a felperes költségben való marasztalását kérte.

Az ítélet tábla a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelme nem alapos.

Az ítélet tábla rögzíti, hogy a felperes által hivatkozott, az Európai Unió Bírósága előtt indult eljárások közül a C-483/16. és C-126/17. szám alatti eljárásban ítélet született, az befejeződött, ezekre tekintettel a tárgyalás felfüggesztésének nincs helye.

A tárgyalás felfüggesztésének egyes kérdéseiről szóló 3/2005. (IX.14.) PK-KK közös vélemény szerint a per tárgyalása a Pp. 152. § (2) bekezdés megfelelő alkalmazásával felfüggeszthető, ha a perben olyan jogkérdés merül fel, melynek tárgyában más polgári perben, azonos tényekre alapítottn az Európai Unió Bíróságánál előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményeztek.

Az Európai Unió Bírósága előtt C-51/17. ügyszám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárásban a tájékoztatás terjedelme vonatkozásában feltett kérdésben a 93/13. EGK irányelv értelmezése a C-26/13. szám alatti ítéletben már megtörtént, az Európai Unió Bírósága által adott válasz beépítésre került a Kúria 2/2014. polgári jogegységi határozatába. Az árfolyamkockázatot telepítő szerződési rendelkezések tisztességtelenségére irányuló kereseti kérelem a nemzeti és uniós jog alapján, figyelemmel az azóta született Európai Unió Bírósági döntésekre is, a nemzeti bíróság által eldönthető. A felperes a kereset előterjesztésével maga is akként ítélte meg, mellyel az ítélet tábla is egyetért, hogy a szerződési kikötés tisztességtelensége jelenleg vizsgálható, a tárgyalás felfüggesztése ezért ezen döntéshozatali eljárásra tekintettel nem indokolt.

Az Európai Unió Bírósága előtt C-38/17. ügyszám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárással kapcsolatban rögzíti az ítélet tábla, hogy 2014. évi XXXVIII. és XL. törvények a szerződés megkötésének időpontjára visszamenőleg rendezték az alkalmazandó árfolyam kérdését, így a szerződés tárgyát meghatározó szerződési rendelkezés tisztességtelensége az előzetes döntéshozatali kérelemben foglalt okból nem állapítható meg, ezért a pert ezen eljárás befejezéséig sem volt indokolt felfüggeszteni.

A C-118/17. ügyszám alatt folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárás kapcsán rögzíti az ítélet tábla, hogy az EUMSZ 267. cikkén alapuló előzetes döntéshozatali eljárásban az Európai Unió Bírósága az előterjesztett jogkérdésben szereplő uniós norma értelmezésére, szűkebb körben érvényességének felülvizsgálatára rendelkezik hatáskörrel, a tagállami jogszabályt nem értelmezheti, és nem nyilváníthat véleményt a belső és az uniós jog összeegyeztethetőségéről sem, ezért az ítélet tábla ezen eljárásra tekintettel sem tartotta indokoltnak a tárgyalás felfüggesztését.

Az ítélet tábla ezért a felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét elutasította, amely ellen a Pp. 155. § (3) bekezdése alapján fellebbezésnek nincs helye.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság eljárása során lényeges eljárási szabálysértés nem történt, az elsőfokú bíróság a tényállást helytállóan állapította meg és abból helytálló jogi következtetésre jutott, mellyel az ítélet tábla egyetértett, azt megismételni nem kívánja.

A felperes által fellebbezési nyilatkozatként fenntartott hivatkozásra tekintettel rögzíti, hogy a szerződés tárgya nem válik határozatlanná attól, hogy a kölcsönszerződés egyidejűleg tartalmazza a finanszírozási igény összegét forintban és a kölcsön összegét svájci frankban. Az 1/2016. Polgári jogegységi határozat III.3. pontjában kifejtettek szerint a devizaalapú kölcsönszerződés konstrukciójából adódó jellegzetesség, hogy a kölcsön összegét a szerződésben csak az egyik pénznemben tudták megfelelően rögzíteni, a kölcsönösszeg a szerződéskötés napján a másik pénznemben nem volt meghatározható, ha a felek a szerződésükben a kölcsön összegének kiszámításához a szerződéskötés napjától eltérő napon irányadó átszámítási árfolyam alkalmazását írták elő. Ha a szerződésben mindkét összeg szerepel, az egyik mindenképpen csak tájékoztató jellegű. A felek közötti szerződés 9. pontjából egyértelműen megállapítható, hogy a felek a kölcsön összegét akként határozták meg, hogy az alperes legfeljebb 13 800 000 forintnak megfelelő svájci frank összeget folyósít, a kölcsönszerződés II.1.2. pontja rögzíti az átváltás módját. Ebből megállapíthatóan a felek a szerződés megkötésekor a forint összeget tekintették irányadónak, a kölcsönszerződés különös részében meghatározott 86 930 svájci frank csupán tájékoztató jelleggel került a szerződésbe. A szerződés általános részének 1.2. pontja meghatározza az átszámítás napját, és az átszámításra irányadó árfolyamot is, melynek alapján egyértelműen meghatározható a folyósítás időpontjában a kölcsön összege svájci frankban is. Önmagában az, hogy a szerződés megkötésének időpontjában ezen svájci frankban kifejezett összeg pontosan még nem ismert, nem jelenti a kölcsön összegének meghatározatlanságát vagy bizonytalanságát, hiszen a szerződés alapján az adott átszámítási referencia időpont bekövetkezésekor objektíve ismertté, kiszámíthatóvá és ellenőrizhetővé válik. Ez nem ütközik a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontjába.

Az Európai Unió Bírósága által időközben meghozott C-126/07. számú ítélet szerint sem kizárt, hogy a felek a kölcsönszerződés kirovó pénznemben meghatározott összegét a folyósítás időpontjában érvényes árfolyamtól tegyék függővé. Ez esetben a szerződés megfelel a 93/13/EGK tanácsi irányelv 4. cikk (2) bekezdésének és 5. cikkének, ha a ténylegesen kölcsönadott összeg számítási módszerei, valamint az alkalmazandó árfolyam átlátható, a szokásosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó számára is értelmezhető. A perbeli szerződés ezen elvárásnak megfelelt, továbbá - ahogyan arra az elsőfokú bíróság is utalt - az átszámítási árfolyamot később a jogalkotó rendezte is.

A felek kölcsönszerződése (I/6. pontjában) kifejezetten tartalmazta a kölcsön első kamatperiódusára érvényes havi törlesztőrészletének összegét svájci frankban kifejezve. A kölcsönszerződésben a felek svájci frank összegben határozták meg a törlesztőrészleteket, az árfolyam változása törlesztőrészlet svájci frankban meghatározott összegét nem befolyásolta, az árfolyam változására tekintettel csak a kirovó pénznemben meghatározott törlesztőrészlet lerovó pénznemben megfizetendő ellenértéke módosulhatott. Ez azonban nem jelentette a törlesztőrészlet változását.

A felek a kölcsönszerződés II.2.1. pontja értelmében változó kamatozású kölcsönszerződést kötöttek egy éves kamatperiódussal, a II.2.2. pont szerint a következő kamatperiódusokra a bank jogosult volt eltérő kamatlábat megállapítani, mely eltérő kamatláb természetesen a törlesztőrészletek összegét is érintette. Önmagában azonban a változó kamatozású szerződéses konstrukció nem jelenti azt, hogy a feleknek a szerződés megkötésekor a későbbi kamatperiódusokra vonatkozó törlesztőrészletet is rögzíteniük kellene. A Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontjának megfelel a szerződés, ha az első kamatperiódusra irányadó törlesztőrészletet rögzíti, változó kamatozású szerződés esetén pedig a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjának megfelelően tartalmazza a hiteldíj megváltoztatásának feltételeit, mely feltételek megfelelnek a 2/2012. (XII.10.) PK véleményben írtaknak.

A szerződés önmagában azért, mert változó kamatozású szerződés, nem ütközik a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjába sem. A Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontjának megfelel a szerződés, ha az

induló ügyleti kamat mértékét tartalmazza. A szerződés alapján a hiteldíj, ügyleti kamat módosítására a Hpt. 213. § (1) bekezdés d) pontjára, illetőleg a 2/2012. (XII.10.) PK véleményben foglaltakra figyelemmel az ott írt követelmények betartásával kerülhetett sor. A jogegységi törvény 4. § (1) bekezdése szerint ugyanakkor az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vélelmezetten tisztességtelen, mely vélelmet az alperes a törvény 6. §-a szerint indított perben megdönteni nem tudta, a tisztességtelen egyoldalú kamatemelésből eredő többlet fizetési kötelezettség a felek között már elszámolásra került, ezzel kapcsolatban a felperes igényt nem érvényesíthet és erre tekintettel a szerződés érvénytelensége sem állapítható meg.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontjába ütközik, mivel nem tartalmazza a teljes hiteldíj mutató mértékét. A Ptk. 237. § (2) bekezdésében, valamint az 1/2010. (VI.28.) PK véleményben foglaltak alapján helytállóan rendelkezett a szerződés érvényessé nyilvánításáról a szerződésből kiszámítható teljes hiteldíj mutató mértékének feltüntetésével, ez utóbbi mértéket a felperes a perben vitássá nem tette.

Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette továbbá ítéletében, hogy a jelen perbeli szerződés megkötésének időpontjában a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdése még nem volt hatályban, ugyanakkor a feleket a Ptk. 205. § (3) bekezdése alapján terhelő együttműködési kötelezettségre tekintettel az alperes a szerződés megkötése előtt megfelelő tájékoztatást volt köteles adni az árfolyamkockázat fennállásáról, annak törlesztőrészletre gyakorolt hatásáról. A felek közötti kölcsönszerződés különös része egyértelműen tartalmazza, hogy a felek közötti szerződés ún. devizaalapú szerződés, a kölcsön törlesztőrészletének összegét is svájci frankban rögzíti. A szerződés II.1.2. pontjában tartalmazza, hogy a kölcsön folyósításakor a bank annak forint ellenértékét írja jóvá az adós bankszámláján, valamint tartalmazza a kölcsön összegének átszámítására vonatkozó rendelkezéseket is, míg a II/1/3. pontjában utal arra, hogy a kölcsön folyósításáig is változhat a svájci frank árfolyama. A II.4.4. pont szerint a kölcsön és mindenkor hatályos kamatának megfizetésekor a bank a kölcsön és kamata forint ellenértékének összegével terheli meg az adós bankszámláit, a II.4.5. pont szerint a forintra átszámítás a bank által a tényleges megfizetés napján meghirdetett ún. pénztári deviza eladási típusú árfolyamon történik. A szerződés elsőfokú bíróság által is idézett II.8.8. pontjában pedig az adósok kifejezetten tudomásul vették, hogy a kölcsön igénybevételevel együtt járó árfolyamváltozásokból eredő kockázatot teljes mértékben maguk viselik.

Az árfolyamváltozás kockázatát teljes mértékben az adósra hárító szerződési kikötés önmagában arra tekintettel nem tisztességtelen, mert külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készült, a kockázatra vonatkozó tájékoztatás a szerződésben kerül elhelyezésre (hasonlóképpen BDT 2016.3457). Amennyiben külön kockázatfeltáró nyilatkozat nem készül, a szerződés rendelkezéseinek vizsgálatával, - figyelemmel az egyéb körülményekre is, - állapítható meg, hogy a fogyasztó a 2/2014. polgári jogegységi határozatban elvárt tartalmú tájékoztatást megkapta-e. A szerződés fent idézett rendelkezéseiből az átlagos fogyasztó számára is világosan megállapítható, hogy forintban teljesítendő fizetési kötelezettsége a svájci frank árfolyamának változásától függően változik, a svájci frank árfolyamától függően a szerződésben rögzített 483 svájci frank megfizetéséhez több, illetőleg kevesebb forintot kell megfizetnie. Ezen rendelkezésekből egyértelműen levezethető, hogy a kölcsön és kamata forint ellenértékének összege az árfolyam függvényében változik, az ellenérték az árfolyam ismeretében egyszerű szorzási művelettel megállapítható. A szerződés ennek megfelelően tartalmazza az árfolyamváltozásnak a törlesztőrészlet forintban megfizetendő összegére gyakorolt hatásmechanizmusát is. A szerződés II.8/8. pontjában pedig kifejezetten szerepel, hogy ezen árfolyamváltozás kockázatot jelent, valamint az is, hogy ezen árfolyamváltozásból eredő kockázatot teljes mértékben, tehát korlátozás nélkül az adós köteles viselni. Emellett a kockázatviselés korlátlanúságára utal a szerződés azon kitétele is, melynek értelmében az árfolyam kedvezőtlen változása akár az adós törlesztési

képességét is veszélyezteti, erre az esetre biztosítva a bank számára átváltási lehetőséget, mely átváltásra az átváltás időpontjában érvényes árfolyamon kerülhetett sor.

Az árfolyam változását befolyásoló tényezők és körülmények a szerződésben történt felsorolásának hiánya a tájékoztatást nem teszi tisztességtelenné, hiszen - ahogyan a felperes keresetlevelében maga is utalt - a devizaárfolyam változását sok egymással is összefüggő, alkalmanként előre nem látható tényező befolyásolja, a fogyasztóval szerződő félnek nem kötelezettsége ezeknek és ezek összefüggéseinek feltárása, az a szerződéses kötelelem körét jelentősen meghaladná. Az Európai Unió Bírósága által e kérdésben is irányadó C-186/16. szám alatti ítélete szerint a tájékoztatás elvárt mértékét kielégíti, ha az adott tájékoztatásból, a kölcsönszerződés feltételeiből felismerhető, hogy annak a devizának az árfolyama, melyben a kölcsönszerződést megkötötték, emelkedhet vagy csökkenhet, valamint azt is, hogy az ilyen feltétel a fogyasztó pénzügyi kötelezettségeire esetlegesen jelentős gazdasági következményekkel jár. Nem szükséges az árfolyamváltozás lehetséges okainak rögzítése.

A felperes ugyan állította, hogy az alperes részéről eljáró személy a szerződés megkötésekor akként tájékoztatta, hogy az ügylettel kapcsolatos kockázat legfeljebb az árfolyamsáv garancia maximumáig terjedhet, ezen állítását azonban a bíróság felhívása ellenére nem bizonyította, ezért az tényként nem volt figyelembe vehető.

A felperes által kifejtettekkel ellentétben a svájci frankban rögzített törlesztőrészlet forintban megfizetendő ellenértékének árfolyamváltozás miatti módosulása nem szerződésmódosítás. A felek a szerződésben akként állapodtak meg, hogy a kölcsönszerződés kirovó pénzneme a svájci frank, ennek megfelelően magában a kölcsönszerződésben a törlesztőrészlet összegét is svájci frankban határozták meg. Szerződéses megállapodásuk kiterjedt arra is, hogy a felperesi fogyasztó ezen svájci frankban kifejezett törlesztőrészletnek a mindenkori esedékesség napján érvényes forint ellenértékét fizesse meg, ekként a forintban megfizetendő törlesztőrészlet összegének változása magából a felek szerződéses megállapodásából, a kölcsönszerződés konstrukciójából eredt, az ekként változó törlesztőrészletek nem a szerződés módosításának a következményei, így arra a 18/1999 (II.5.) Korm. rendelet 2. § d) pontja sem irányadó.

Az ítéletábra egyetértett továbbá az elsőfokú bíróság által a jelzálogszerződés érvénytelensége, valamint az I. rendű alperest illető azonnali hatályú felmondás és a kezelési költség tisztességtelenségére alapított felperesi hivatkozásokkal kapcsolatban kifejtettekkel is.

Mindezekre tekintettel az ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdés alapján helybenhagyta.

A perben a felperes illetékre kiterjedő részleges személyes költségmentességben részesült, ezért a le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. § alapján az állam viseli.

A felperes a Pp. 78. §-a alapján köteles a fellebbezési ellenkérelmet előterjesztő I. rendű alperes részére a jogi képviselője munkadíjából álló fellebbezési eljárási költség megfizetésére. A munkadíj összegét az ítéletábra a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése, 4/A. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

Debrecen, 2018. július 5.

Dr. Veszprémy Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Bakó Pál s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-